

Pháp hội 38: ĐẠI THỪA PHƯƠNG TIỆN (Phần 1)

Hán dịch: Đời Đông Tấn, Cư sĩ Trúc-nan-đề, người xứ Thiên Trúc.

Tôi nghe như vậy:

Một thời Đức Phật ở nước Xá-vệ tại tinh xá Kỳ-thọ Cấp cô độc cùng đại Tỳ-kheo tám ngàn người cùng đến hội họp, các vị ấy đều là các bậc Học và Vô học, chúng đại Thanh văn.

Đại Bồ-tát một vạn hai ngàn người, đều được thần thông, các vị trí thức đã được Đà-la-ni vô ngại biện tài, được các pháp nhãn, vô lượng công đức đều thành tựu cả.

Bấy giờ Đức Như Lai từ Tam-muội khởi dậy, vô lượng trăm ngàn muôn ức chúng sinh cung kính vây quanh mà vì thuyết pháp.

Lúc ấy trong đại chúng có Đại Bồ-tát tên Trí Thắng đứng dậy để hờ vai áo bên phải, gối bên phải quỳ sát đất, chấp tay hướng Phật mà bạch:

–Bạch Thế Tôn! Con muốn hỏi một việc xin được cho phép, nếu Phật cho phép con mới dám thỉnh hỏi.

Đức Phật dạy:

–Này Trí Thắng! Cho phép ông hỏi, ta sẽ giải đáp trừ chỗ nghi cho ông.

Trí Thắng Bồ-tát bạch:

–Bạch Thế Tôn! Nói là phương tiện ấy, những gì là phương tiện của Bồ-tát, Đại Bồ-tát hành các phương tiện thế nào?

Đức Phật khen:

–Lành thay, lành thay! Này Trí Thắng! Ông vì các Đại Bồ-tát mà thỉnh hỏi nghĩa phương tiện đem lại nhiều lợi ích nhiều an lạc cho cả trời và người trong thế gian, để nhiếp lấy trí tuệ của Bồ-tát ở đời vị lai và các Phật pháp quá khứ, vị lai, hiện tại vậy. Lắng nghe! Lắng nghe! Ta sẽ nói cho ông phải khéo suy nghĩ nhớ đó.

Bồ-tát Trí Thắng thọ giáo vui mừng lắng nghe.

Đức Phật dạy:

–Này Trí Thắng! Bồ-tát hành phương tiện dùng một vắt cơm bố thí cho tất cả chúng sinh. Vì sao? Vì Bồ-tát hành phương tiện đem một vắt cơm cho đến bố thí xuống đến loài súc sinh nguyện cầu Nhất thiết trí, do Bồ-tát này cùng chung với tất cả chúng sinh hồi hướng Vô thượng Bồ-đề dùng hai nhân duyên sau đây để nhiếp thủ tất cả chúng sinh: Một là cầu Nhất thiết trí tâm, hai là nguyện phương tiện. Đây gọi là Đại Bồ-tát hành phương tiện.

Lại nữa, này Trí Thắng! Đại Bồ-tát hành phương tiện, nếu thấy người bố thí thì sinh lòng tùy hỷ, đem căn lành tùy hỷ này nguyện cùng chung với tất cả chúng sinh hồi hướng Vô thượng Bồ-đề, cũng nguyện người thí, kẻ thọ chẳng rời Nhất thiết trí tâm, dù người thọ nhận là hàng Nhị thừa cũng nguyện họ chẳng rời Nhất thiết trí tâm. Đây gọi là Đại Bồ-tát hành phương tiện.

Này Trí Thắng! Đại Bồ-tát hành phương tiện nếu thấy trong thế giới mười phương có các thứ cây hoa và các thứ hương vô chủ, liền nguyện họp lại cúng dường chư Phật, hoặc thấy trong thế giới mười phương có các thứ hoa hương có chủ hoặc hương hoặc lá bị thổi gió bay liền nguyện họp lại cúng dường chư Phật mười phương, hoặc tự làm hoặc

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

vì chúng sinh mà làm, để được Nhất thiết trí tâm, do căn lành này nên được vô lượng giới, định, tuệ, giải thoát và giải thoát tri kiến. Đây gọi là Đại Bồ-tát hành phương tiện.

Lại nữa, này Trí Thắng! Đại Bồ-tát hành phương tiện nếu thấy trong thế giới mười phương các chúng sinh thọ các quả báo an vui, Bồ-tát thấy rồi liền suy nghĩ rằng: “Nguyện tất cả chúng sinh được vui Nhất thiết trí.” Nếu thấy các chúng sinh thọ quả báo khổ, Bồ-tát liền vì các chúng sinh mà sám hối tội nghiệp, nguyện rằng: “Những khổ não mà chúng sinh phải chịu như vậy, tôi đều thay họ lãnh chịu cho họ được an vui. Đem căn lành này nguyện thành Nhất thiết trí, trừ dứt khổ não cho tất cả chúng sinh, do nhân duyên này mà rốt ráo chẳng thọ tất cả khổ, thấm thuần tất cả lạc. Đây gọi là Đại Bồ-tát hành phương tiện.”

Lại nữa, này Trí Thắng! Nếu Đại Bồ-tát hành phương tiện, nếu ở nơi một Đức Phật kính lễ cúng dường tôn trọng tán thán, suy nghĩ như vậy: “Tất cả Như Lai cùng một pháp giới, một pháp thân, một giới, một định, một tuệ, một giải thoát, một giải thoát tri kiến, vậy thì phải biết rằng nếu lễ kính cúng dường, tôn trọng tán thán một Đức Phật tức là lễ kính cúng dường tán thán tôn trọng tất cả chư Phật, nếu cúng dường một Đức Phật tức là cúng dường chư Phật mười phương.” Đây gọi là Đại Bồ-tát hành phương tiện.

Này Trí Thắng! Bồ-tát hành phương tiện nếu là độn căn thì chớ nên tự khinh, cho đến nếu có thể đọc thuộc một bài kệ bốn câu, suy nghĩ như vậy: “Nếu hiểu nghĩa một bài kệ bốn câu tức là biết tất cả Phật pháp, tất cả Phật pháp đều nhiếp trong nghĩa một bài kệ, thông đạt như vậy rồi lòng chẳng biếng nhác, nếu đi đến thành ấp, tụ lạc dùng lòng Từ bi mà rộng giải nói cho mọi người chẳng cầu lợi dưỡng, tiếng tăm danh văn tán thán, nguyện rằng bài kệ bốn câu này nguyện cho người khác được nghe, đem căn lành này nguyện cho tất cả chúng sinh đều đa văn như A-nan và được biện tài Như Lai.” Đây gọi là Đại Bồ-tát hành phương tiện.

Này Trí Thắng! Nếu sinh trong nhà bần cùng cho đến khát thực được một vắt cơm cầm đem thí cúng chư Tăng, nếu cúng thí một người chẳng lấy đó làm thẹn, nên suy nghĩ rằng: “Như lời Phật dạy tâm tăng thượng quảng đại thí hơn dùng của bố thí, của cải tôi bố thí dù ít mà do Nhất thiết trí tâm nguyện căn lành này thành Nhất thiết trí khiến các chúng sinh đều được bảo thủ như Đức Phật Thế Tôn, do nhân duyên ấy nên đầy đủ thí giới thiên định phước đức.” Đây gọi là Đại Bồ-tát hành phương tiện.

Lại nữa, này Trí Thắng! Bồ-tát hành phương tiện nếu thấy hàng Thanh văn, Duyên giác được nhiều lợi dưỡng tôn trọng tán thán, Bồ-tát này tự dùng hai điều để an ủi tâm mình: Một là nhân nơi Bồ-tát mà có Như Lai; hai là nhân nơi Như Lai mà có Thanh văn, Duyên giác, tư duy như vậy hàng Nhị thừa dù được lợi dưỡng mà tôi vẫn hơn họ, vật họ ăn dùng là vật của cha tôi, tại sao ở nơi ấy tôi sinh lòng hy vọng. Đây gọi là Đại Bồ-tát hành phương tiện.

Lại nữa, này Trí Thắng! Lúc Bồ-tát hành thí đủ cả sáu pháp Ba-la-mật-đa. Thế nào là sáu? Lúc thấy người xin, Bồ-tát trừ lòng xan tham, đầy đủ đại thí xả, đây gọi là Đàn ba-la-mật-đa. Bồ-tát tự trì giới thí người trì giới, thấy người phá giới thì khuyên họ trì giới rồi sau cấp thí cho, đây gọi là Thi la ba-la-mật-đa. Bồ-tát tự trừ sân khể khởi lòng Từ mẫn, không uế trước, làm lợi ích chúng sinh, bình đẳng bố thí, đây gọi là Sằn-đề ba-la-mật-đa. Nếu Bồ-tát bố thí ẩm thực thuốc thang tức thì đầy đủ, thân tâm tinh tấn qua lại đến đi, có duỗi cúi ngược, đây gọi là Tỳ-lê-da ba-la-mật-đa. Nếu Bồ-tát hành thí rồi tâm được định vui vẻ sung sướng chuyên niệm bất loạn, đây gọi là Thiền ba-la-mật-đa. Bồ-tát bố thí rồi phân biệt các pháp: Ai là người thí, ai là người thọ, ai là người thọ

báo, quan sát như vậy rồi không có một pháp nào gọi là người bố thí, người lãnh thọ và người thọ báo, đây gọi là Bát-nhã ba-la-mật-đa. Đây gọi là Đại Bồ-tát hành phương tiện đủ sáu pháp Ba-la-mật-đa.

Bồ-tát Trí Thắng bạch:

–Bạch Thế Tôn! Thật chưa từng có, Đại Bồ-tát hành phương tiện, do sức phương tiện nên lúc hành bố thí nhiếp tất cả Phật pháp và các chúng sinh.

Đức Phật dạy:

–Này Trí Thắng! Như lời ông nói, Đại Bồ-tát hành phương tiện, do sức phương tiện mà nên dù hành chút ít bố thí mà được phước đức vô lượng, vô biên a-tăng-kỳ.

Này Trí Thắng! Đại Bồ-tát dù đến bậc không thoái chuyển cũng dùng phương tiện mà thực hành bố thí, đây gọi là Đại Bồ-tát hành phương tiện.

Này Trí Thắng! Có lúc ác tri thức bảo Bồ-tát: “Ông cần gì ở mãi nơi sinh tử nên từ thân này mà sớm nhập Niết-bàn.”

Bồ-tát biết là ác tri thức liền phải xa rời họ và suy nghĩ rằng: “Tôi phát đại thệ nguyện giáo hóa tất cả chúng sinh, người này làm lưu nạn tôi. Nếu không ở trong sinh tử thì làm sao có thể giáo hóa vô lượng chúng sinh.”

Bồ-tát Trí Thắng bạch:

–Bạch Thế Tôn! Nếu có chúng sinh do vì vọng tưởng mà phạm bốn trọng tội.

Đức Phật dạy:

–Này Trí Thắng! Nếu Bồ-tát xuất gia do vọng tưởng mà phạm bốn trọng tội, Bồ-tát hành phương tiện đều có thể dứt trừ hết, nay ta cũng nói không có phạm tội và người thọ báo.

Trí Thắng Bồ-tát bạch:

–Bạch Thế Tôn! Thế nào Bồ-tát phạm tội?

Đức Phật dạy:

–Này Trí Thắng! Bồ-tát dù hành giới giải thoát, trong trăm ngàn kiếp ăn trái, ăn rau hay nhẫn nhịn lời thiện ác của các chúng sinh, nếu cùng chung tư duy pháp với hàng Thanh văn, Duyên giác, đây gọi là Đại Bồ-tát phạm trọng tội.

Này Trí Thắng! Như hàng Thanh văn và Duyên giác phạm trọng cấm thì chẳng phải thân này được nhập Niết-bàn. Còn Bồ-tát chẳng trừ bỏ việc cùng chung với hàng Thanh văn, Duyên giác tư duy pháp, không xả không hối thì trọn chẳng được thành Vô thượng Bồ-đề vậy. Nếu được Phật pháp, không có sự kiện này.

Bấy giờ Tôn giả A-nan bạch:

–Bạch Thế Tôn! Sáng nay con vào thành Xá-vệ tuần tự mà khát thực thấy Bồ-tát Chúng Tôn Vương cùng với một nữ nhân đồng ngồi một giường.

Tôn giả A-nan vừa nói xong, tức thì đại địa chấn động sáu cách. Bồ-tát Chúng Tôn Vương ở trong đại chúng bay vút thẳng lên hư không cao bằng bảy cây Đa-la, bảo A-nan:

–Này Tôn giả! Có ai phạm tội mà có thể dừng ở hư không được chăng? Tôn giả nên đem sự này hỏi Đức Thế Tôn thế nào là tội? Thế nào chẳng phải tội?

Tôn giả A-nan ưu sầu hướng Phật gối phải quỳ xuống lễ chân Phật bạch:

–Bạch Thế Tôn! Nay tôi sám hối, bậc Đại long như vậy mà con nói phạm tội, Bồ-tát như vậy mà con tìm cầu tội lỗi. Nay con sám hối xin Phật hứa khả.

Đức Phật dạy:

–Này A-nan! Ông chớ nên tìm cầu tội lỗi nơi bậc Đại sĩ Đại thừa. Này A-nan!

Hàng Thanh văn các ông nơi chường nạn hành tịch diệt định, lưu nạn không còn đoạn tất cả kết sử. Này A-nan! Bồ-tát hành phương tiện thành tựu tâm Nhất thiết trí, dù ở trong cung cùng thể nữ vui đùa mà chẳng khởi ma sự và các lưu nạn mà sẽ được Vô thượng Bồ-đề. Tại sao? Này A-nan! Bồ-tát hành phương tiện không bao giờ ở nơi chúng sinh thọ lạc như vậy mà chẳng đem Tam bảo hoặc Vô thượng Bồ-đề giáo hóa họ.

Này A-nan! Nếu thiện nam, thiện nữ học Đại thừa nào không xa rời tâm Nhất thiết trí khi thấy năm dục khả ý liền ở trong ấy cùng chung thọ lạc. Này A-nan! Ông nên suy tưởng như vậy: “Bồ-tát như vậy tức là có thể thành tựu căn bản Như Lai.”

Này A-nan! Ông nên lắng nghe do duyên cớ gì mà Bồ-tát Chúng Tôn Vương cùng nữ nhân ấy cùng ngồi chung giường?

Này A-nan! Nữ nhân ấy từ quá khứ đã từng năm trăm đời làm vợ của Bồ-tát Chúng Tôn Vương. Do tập khí cũ ấy, nàng thấy Bồ-tát Chúng Tôn Vương liền sinh lòng yêu thương ràng buộc chẳng thôi. Do sức trì giới nên Bồ-tát Chúng Tôn Vương có oai đức đoan chánh. Nàng ấy thấy rồi vui mừng hơn hờ ngồi riêng một mình sinh tâm, nếu Bồ-tát Chúng Tôn Vương có thể đến ngồi chung giường với tôi thì tôi sẽ phát tâm Vô thượng Bồ-đề.

Này A-nan! Vì biết tâm niệm của nàng ấy, nên sáng sớm Bồ-tát Chúng Tôn Vương đắp y cầm bát vào thành Xá-vệ tuần tự khát thực đến nhà nàng ấy liền vào và liền suy nghĩ pháp môn như vậy: Địa đại bên trong hay địa đại bên ngoài chúng là địa địa đồng nhất. Dùng tâm địa đại ấy cầm tay nữ nhân cùng ngồi chung giường. Bồ-tát Chúng Tôn Vương liền từ chỗ ngồi ấy nói kệ rằng:

Đức Phật chẳng khen ngợi

Hàng phàm phu hành dục.

Ly dục ly tham ái

Mới thành Thiên Nhân Sư.

Này A-nan! Nàng ấy nghe kệ rồi rất vui mừng hơn hờ vô lượng, liền đứng dậy lay chân Bồ-tát Chúng Tôn Vương mà nói kệ rằng:

Tôi chẳng tham ái dục

Tham dục bị Phật quở.

Ly dục ly tham ái

Mới thành Thiên Nhân Sư.

Nói kệ xong nàng ấy thưa rằng:

–Trước tôi sinh lòng ái dục nay nên sám hối.

Nàng ấy liền sinh thiện dục phát tâm Bồ-đề nguyện muốn lợi ích tất cả chúng sinh.

Này A-nan! Lúc ấy Bồ-tát Chúng Tôn Vương khuyến hóa nữ nhân phát tâm Vô thượng Bồ-đề rồi liền đi.

Này A-nan! Ông quan sát phước báo của nữ nhân chuyên tâm ấy. Nay ta dùng Chánh Biến Tri thọ ký cho nữ nhân ấy nơi đây mạng chung được chuyển thân nữ sẽ thành nam tử, đời sau chín mươi chín kiếp cúng dường trăm ngàn vô lượng a-tăng-kỳ chư Phật, đầy đủ tất cả Phật pháp được thành Phật hiệu Vô Cấu Phiền Não Như Lai Ứng Cúng Chánh Biến Tri, khi Đức Phật ấy thành đạo rồi, trong thời gian cõi nước ấy, không có một người nào khởi tâm bất thiện.

Này A-nan! Ông nên biết rằng Bồ-tát hành phương tiện nhiếp lấy quyền thuộc trọn chẳng đọa ba ác đạo.

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Bấy giờ Bồ-tát Chúng Tôn Vương từ hư không hạ xuống lễ Phật bạch:

–Bạch Thế Tôn! Bồ-tát hành phương tiện nếu vì một người mà phát tâm đại Bi hợp tập thiện pháp hoặc có vẻ như phạm tội hay thật phạm tội trong trăm ngàn kiếp đọa đày địa ngục. Bồ-tát này kham chịu được các việc tội tộ và nỗi khổ sở của địa ngục, do vì căn lành ấy mà nguyện chẳng bỏ một chúng sinh.

Đức Phật khen:

–Lành thay, lành thay! Nay Chúng Tôn Vương, Bồ-tát thành tựu tâm đại Bi như vậy dù thọ hưởng năm dục mà chẳng phạm trọng tội được, lia các tội và xa tất cả nghiệp đọa ác đạo.

Này Chúng Tôn Vương! Ta nhớ quá khứ a-tăng-kỳ kiếp, lại quá số kiếp ấy, bấy giờ có Phạm chí tên Thọ Đề bốn mươi hai ức năm ở trong rừng vắng thường tu phạm hạnh. Quá năm ấy, Phạm chí Thọ Đề ra khỏi rừng vào thành Cực lạc. Vào thành, thấy một nữ nhân. Lúc nữ nhân ấy thấy Phạm chí nghi dung đoan nghiêm liền sinh dục tâm chạy đến ôm chân Phạm chí.

Phạm chí hỏi nữ nhân:

–Chị tìm cầu gì?

Nữ nhân đáp:

–Tôi cầu Phạm chí.

Phạm chí nói:

–Tôi chẳng hành dục.

Nữ nhân nói:

–Nếu không theo ý tôi nay tôi sẽ chết.

Phạm chí Thọ Đề suy nghĩ: “Sự này chẳng phải pháp của tôi cũng chẳng phải thời của tôi. Tôi đã bốn mươi hai ức năm tu tịnh phạm hạnh nay sao lại hủy hoại.” Phạm chí cố gắng giằng co rồi rời đi được bảy bước. Đi được bảy bước rồi sinh lòng xót thương suy nghĩ như vậy: “Tôi dù phạm giới bị đọa ác đạo, tôi có thể chịu được khổ địa ngục, nay tôi chẳng nỡ thấy nữ nhân này thọ khổ não, chớ để nàng vì tôi mà chết.”

Này Trí Thắng! Bấy giờ Phạm chí suy nghĩ như vậy rồi, liền trở lại lấy tay phải nắm lấy nữ nhân, nói:

–Chị dậy đi, tùy ý chị muốn.

Sau mười hai năm cùng nữ nhân ấy làm chồng vợ, Phạm chí Thọ Đề lại xuất gia, tức thì lại có đủ bốn Vô lượng tâm, mạng chung sinh trong cõi trời Phạm thiên.

Này Trí Thắng! Ông chớ có nghi. Thuở ấy Phạm chí Thọ Đề tức là thân ta, nữ nhân kia tức là Cù-di hiện nay.

Này Trí Thắng! Thuở ấy vì lòng dục của nữ nhân kia mà ta tạm khởi tâm đại Bi liền được siêu việt khổ sinh tử trăm vạn kiếp.

Này Trí Thắng! Ông xem các chúng sinh khác do vì ái dục mà đọa địa ngục, còn Bồ-tát hành phương tiện do đó mà sinh Phạm thiên. Đây gọi là Đại Bồ-tát hành phương tiện.

Phật lại bảo Trí Thắng Bồ-tát:

–Này Trí Thắng! Nếu Xá-lợi-phất, Đại Mục-kiền-liên... hành phương tiện thì chẳng khiến Cù-già-ly phải đọa địa ngục.

Này Trí Thắng! Ta nhớ thuở quá khứ thời kỳ Phật Câu-lưu-tôn có một Tỳ-kheo tên Vô Cấu ở tu trong hang động nơi khu rừng vắng. Gần hang ấy có năm Tiên nhân. Một hôm trời bỗng mưa to, có cô gái nghèo đi đường bị mưa lạnh và kinh sợ liền vào hang

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

của Vô Cấu ẩn núp, tạnh mưa rồi Tỳ-kheo Vô Cấu cùng cô gái cùng ra khỏi hang. Năm Tiên nhân thấy bảo nhau:

–Tỳ-kheo Vô Cấu lòng gian siểm làm hạnh bất tịnh.

Biết vậy, Tỳ-kheo Vô Cấu liền vọt thân lên hư không cao bảy cây Đa-la. Năm Tiên nhân thấy thế lại bảo nhau:

–Chúng ta được thấy kinh luận có ghi rằng nếu người làm hạnh bất tịnh thì không thể bay lên hư không như vậy, còn người tu tịnh hạnh thì bay được như vậy. Năm Tiên nhân liền hướng Tỳ-kheo Vô Cấu, nắm vốc gieo xuống đất chấp tay phát lồ sám hối, không dám che giấu.

Này Trí Thắng! Nếu lúc ấy Tỳ-kheo Vô Cấu không phương tiện bay lên hư không thì năm Tiên nhân ấy sẽ bị đọa địa ngục.

Thuở ấy Tỳ-kheo Vô Cấu tức là Bồ-tát Di-lặc.

Này Trí Thắng! Nếu các ông Xá-lợi-phất, Đại Mục-kiền-liên phương tiện bay lên hư không thì Tỳ-kheo Cù-già-ly chẳng đọa địa ngục. Nay ông nên biết những phương tiện được thực hành của Đại Bồ-tát, các hàng Thanh văn và Duyên giác không có.

Này Trí Thắng! Ví như dân nữ giỏi biết sáu mươi bốn thái độ, vì tài bảo mà my ngôn dụ người, dối nói xả thân không tiếc, lúc đã được tài bảo rồi liền xua đuổi người đi chẳng có lòng ân hận.

Bồ-tát hành phương tiện có thể biết thực hành thích hợp tùy theo hoàn cảnh đối với các phương tiện để giáo hóa tất cả chúng sinh như vậy, tùy theo những ước muốn của họ mà hiện thân, đối với các vật dùng không hề ham tiếc, cho đến xả thân vì chúng sinh, ưa thích thiện căn chẳng cầu quả báo, khi biết chúng sinh đã làm căn lành, lòng không thoái chuyển rồi liền xả ly, nơi năm dục được hiện lên, không hề luyến tiếc.

Này Trí Thắng! Như trong loài súc sinh, con ong đen kia lấy phấn mật trong các bông hoa mà không có ý tưởng cư trụ trong hoa, không luyến ái hoa, chẳng mang hoa đi.

Vì giáo hóa chúng sinh, nên Bồ-tát hành phương tiện ở nơi năm dục, thấy pháp vô thường, chẳng tưởng là thường mà sinh ái nhiễm, lại chẳng hại mình, cũng chẳng hại người.

Này Trí Thắng! Ví như hạt giống nhỏ, dù nảy mầm nhưng bản chất không kém tổn, chẳng sinh vật gì khác. Cũng vậy, chủng tử trí tuệ không, vô tướng, vô tác, vô ngã, Bồ-tát dù hiện phiền não vui thú trong năm dục lạc, mà chẳng sinh mầm ba ác đạo, chẳng tổn bản chất căn lành, cũng chẳng thoái chuyển.

Này Trí Thắng! Ví như ngư ông, dùng vật thực trét lưới ném xuống vực sâu, lúc thỏa mãn chỗ mong cầu thì kéo lưới lên. Cũng vậy, Bồ-tát hành phương tiện, dùng Không, Vô tướng, Vô tác, vô ngã trí tuệ huân tu tâm mình, kết thành mạng lưới, tâm Nhất thiết trí dùng làm vật thực trét, dù ném vào vực sâu bùn lầy năm dục, lúc thỏa bản nguyện liền kéo lên khỏi Dục giới, sau khi mạng chung sinh trời Phạm thế.

Này Trí Thắng! Ví như có người giỏi biết chú thuật, bị quan bắt gông cùm xiềng xích trói nhốt, người ấy dùng sức chú thuật làm đứt rễ gông xiềng tùy ý mà đi. Cũng vậy, Đại Bồ-tát hành phương tiện dù ở trong năm dục cùng nhau vui thú, vì hóa độ chúng sinh như chỗ mong cầu, mà dùng sức chú thuật Nhất thiết trí làm đứt rễ năm dục, sinh trời Phạm thế.

Này Trí Thắng! Ví như sĩ phu giỏi biết chiến pháp, giấu kín một con dao bén hộ tống người du hành. Trong chúng ấy không ai biết sĩ phu có mưu lạ nên coi thường và xót thương không có lòng kính trọng, họ bảo nhau rằng:

–Sĩ phu này đã không khí giới lại không bạn đảng, chẳng phải dũng sĩ, lại không thể lực tự thân còn không tự giải cứu thì làm sao bảo vệ người khác, hoặc đánh đuổi giặc cướp, tất sẽ bị khốn ách. Sĩ phu ấy đi đến khu đầm hoang vắng giặc cướp ào ra, sĩ phu ấy liền rút dao bén được giấu kín ra vung lên, giặc cướp đều tán mạng. Phá tan giặc cướp xong, sĩ phu ấy lại giấu kín dao bén. Cũng vậy, Đại Bồ-tát hành phương tiện, giấu dao trí tuệ mà dùng phương tiện ở trong năm dục cùng nhau vui thú để hóa độ chúng sinh. Hàng Thanh văn thấy vậy sinh lòng khinh rẻ, hoặc lòng xót thương, cho là người phóng dật và bảo rằng: Người như vậy còn chưa tự độ, huống là cứu vớt tất cả chúng sinh, không thể phá hoại bốn ma. Bồ-tát ấy khéo dùng dao phương tiện trí tuệ, lúc đã thỏa mãn sở nguyện, liền chặt đứt phiền não, khiến dứt hết, rồi mang dao trí tuệ sang tịnh độ nơi không có nữ nhân và không có một niệm tưởng tham dục.

Bấy giờ có một Bồ-tát tên Ái Tác vào thành Xá-vệ tuần tự khát thực, đi lần đến nhà một trưởng giả. Con gái trưởng giả tên Đức Tăng ở trên lầu cao nghe tiếng Bồ-tát, liền mang vật thực ra khỏi nhà, thấy hình dung tướng hảo và thanh âm của Bồ-tát, lòng dục nổi dậy, bị dục niệm bức thiêu nên nàng ấy liền chết, từng đốt xương rời ra.

Bồ-tát Ái Tác thấy nàng ấy cũng khởi ác niệm dâm dục, Bồ-tát liền tự suy nghĩ rằng: “Những thứ ấy là gì mà ái trước? Cặp mắt đó ư, gì là mắt, tính chất của con mắt ấy chẳng phải có biết, chỉ là cục thịt, nó chẳng yêu, chẳng biết, chẳng suy, chẳng hiểu, không phân biệt gì, tánh nó vốn không. Như mắt, cả tai mũi lưỡi thân và ý cũng vậy, da mỏng da dày, máu thịt, mỡ, gân, tóc, lông, móng, răng, xương, tủy, gân mạch, quan sát từ chân đến đầu như vậy rồi, hoặc trong hay ngoài không có một pháp gì đáng để ưa thích được hoặc sân hay si được.” Đối với tất cả pháp, Bồ-tát quan sát như thật, liền lia tâm ái dục được Vô sinh nhẫn. Được Vô sinh nhẫn rồi lòng rất vui mừng hơn hờ vô lượng, liền bay lên hư không, cao bằng một cây Đa-la, bay nhiều thành Xá-vệ bảy vòng.

Lúc ấy Đức Thế Tôn thấy Bồ-tát Ái Tác bay trên hư không vô ngại như ngỗng chúa. Đức Phật bảo Tôn giả A-nan:

–Này A-nan! Ông có thấy Bồ-tát Ái Tác bay trên hư không vô ngại như ngỗng chúa chăng?

Tôn giả bạch:

–Vâng, bạch Thế Tôn! Con đã thấy.

Đức Phật dạy:

–Này A-nan! Bồ-tát Ái Tác ấy do vì khởi tâm dâm dục liền suy xét các pháp, phá được chúng ma và sẽ chuyển pháp luân.

Còn nàng Đức Tăng sau khi chết sinh lên cung trời Đao-lợi, chuyển thân nữ thành thân nam, ở cung điện bằng bảy báu, tự nhiên ngang rộng mười hai do-tuần có một vạn bốn ngàn Thiên nữ thị vệ.

Thiên tử Đức Tăng ấy có trí tức mạng suy xét do nghiệp gì ở đời trước mà nay được sinh nơi đây? Liền thấy thân trước làm con gái nhà trưởng giả trong thành Xá-vệ thấy Bồ-tát Ái Tác sinh lòng dâm dục, vì lòng dục bốc lên nên chết được chuyển thân nữ sinh làm Thiên tử này. Tôi do sự việc ấy mà được vô lượng thần lực.

Thiên tử Đức Tăng lại suy nghĩ rằng: “Nhân khởi tâm dâm dục mà được báo như vậy, nay đối với Bồ-tát Ái Tác, tâm tôi rất thanh tịnh, cung kính cúng dường, nay nếu tôi còn có lòng ưa thích năm dục, thì chẳng phải sự thích nghi của tôi. Tôi nên đến chỗ Đức Như Lai và muốn lễ kính cúng dường Bồ-tát Ái Tác.”

Lúc ấy, Thiên tử Đức Tăng cùng quyến thuộc, cầm hoa hương và các thứ hương

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

thoa, hương bột của cõi trời, đầu hôm đến chỗ Đức Phật, tự dùng ánh sáng của mình chiếu khắp tinh xá Kỳ hoàn vào lễ chân Phật, Bồ-tát Ái Tác và đại chúng, rồi rải hoa hương cúng dường, đi quanh ba vòng rồi chấp tay hướng Phật mà nói kệ rằng:

*Đấng Thiên Nhân Sư
Chẳng thể nghĩ bàn
Công hạnh Bồ-tát
Cũng chẳng nghĩ bàn.
Giáo pháp Như Lai
Chẳng thể nghĩ bàn,
Đấng Đại Danh Xưng
Cũng chẳng nghĩ bàn.
Xưa tại Xá-vệ
Tôi làm đồng nữ
Con nhà trưởng giả
Tên là Đức Tăng.
Tuổi còn thơ bé
Tướng mạo đoan chánh
Cha mẹ cưng yêu
Nuôi nấng giữ gìn.
Đức Phật Thế Tôn
Không có khinh đùa.
Phật tử Ái Tác
Có oai đức lớn
Vào thành Xá-vệ
Tuần tự khát thực
Lần đến trước nhà
Của chúng tôi ở.
Lúc ấy tôi nghe
Âm thanh hay tốt
Lòng rất vui mừng
Liền mang cơm ra
Hướng đến trước mặt
Người tu đại tâm.
Bồ-tát Ái Tác
Con của Như Lai.
Lúc thấy Bồ-tát
Tôi đã để tâm
Nhìn xem tướng đẹp
Sinh lòng dục nhiễm
Nếu tôi chẳng được
Toại lòng sở nguyện
Chắc sẽ tức thời
Thân mạng chết mất.
Tôi lúc bấy giờ
Miệng chẳng thể nói*

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Tay cầm vật thực
Chẳng thể trao cho
Trong lòng nóng đốt
Phát tướng dâm dục,
Thân bị nóng bức
Dứt hơi liền chết.
Sau khi mạng chung
Trong khoảng một niệm
Liền được sinh lên
Cung trời Đao-lợi
Lìa khỏi thân nữ
Tối ư hạ liệt
Được thành Thiên tử.
Mọi người ngợi khen
Cung điện thẳng diệu
Tự nhiên xuất hiện
Đủ các thứ báu
Vi diệu hy hữu
Có đủ một vạn
Bốn ngàn Thiên nữ
Quyến thuộc như vậy
Của tôi sở hữu.
Do duyên có ấy
Tôi suy đời trước
Mà tự tư duy
Liền biết nghiệp xưa
Do phát lòng dục
Được báo như vậy
Tôi dùng tâm dục
Nhìn ngó Ái Tác.
Do thấy Bồ-tát
Được hỷ ánh sáng
Thân tôi phát sinh
Ngọn lửa ánh sáng
Do nghiệp duyên ấy
Được báo trời này
Tôi trọn chẳng muốn
Cầu nơi Nhị thừa
Chỗ tôi nguyện cầu
Chỉ có Phật biết.
Nhiễm tâm dâm dục
Được báo còn vậy
Hướng là có thể
Tâm tốt cúng dường.
Như tôi hôm nay

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Hướng về Thế Tôn
Phát nguyện như vậy
Cầu Nhất thiết trí
Dù phải tu hành
Số kiếp hàng sa
Trọn chẳng thoái chuyển.
Nơi trí tuệ Phật
Gặp Thiện tri thức
Bồ-tát Ái Tác.
Nay tôi sẽ dùng
Chân pháp cúng dường
Những cúng dường khác
Chẳng phải cúng dường.
Chỉ phát Bồ-đề
Là chân cúng dường,
Tu hạnh Bồ-đề
Tối thắng tối tôn,
Chẳng còn lòng dục
Nhìn ngó nữ nhân
Tôi nguyện như vậy
Rời lìa thân nữ
Hướng chư Phật nói
Bốn Vô sở úy.
Cha mẹ Đức Tăng
Tìm thấy con gái
Thân hình tiêu tụy
Buồn khổ kêu khóc
Cha mẹ gọi con
Nơi chỗ Tỳ-kheo
Than trách khóc la
Liên mạng Tỳ-kheo
Phật dùng thần lực
Khiến Thiên tử kia
Đến chỗ cha mẹ
Khuyên can chớ mạng
Vị Tỳ-kheo ấy
Chớ sinh lòng giận
Đem dài tối tăm
Thọ các khổ não
Nàng Đức Tăng kia
Sau khi mạng chung
Liên được sinh lên
Cung trời Đạo-lợi
Xa lìa thân nữ
Được thành thân nam

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Làm thân Thiên tử
Ánh sáng chói lọi
Nay cha mẹ đến
Chỗ Đức Như Lai
Chư Phật Thế Tôn
Không còn người nào
Đáng kính quy y
Dùng tâm vô úy
Khuyên can cha mẹ
Được nghe danh Phật
Cùng đến cúng dường
Trước Phật Thích-ca
Mâu-ni Thế Tôn
Đến trước Phật rồi
Cung kính đảnh lễ
Bậc Lương Túc Tôn
Nay xin xá mối
Tội lỗi trước kia
Cúi đầu quy mạng
Đầu mặt kính lễ.
Bạch Đức Thế Tôn
Xin Ngài chỉ dạy
Thế nào cúng dường
Cúng Phật, Pháp, Tăng?
Thế nào tu tập
Hành trì hạnh lành?
Nguyện Phật thương xót
Chỉ dạy cho con.
Nếu nghe lời dạy
Nguyện gắn tu trì
Phật biết như vậy
Tâm ý của người
Là Thầy Trời Người
Nên dạy như vậy.
Nếu muốn cúng dường
Chư Phật Thế Tôn
Chuyên lòng kiên cố
Phát tâm Bồ-đề.
Cha mẹ nài nỉ
Cùng hàng quyến thuộc
Đầy đủ vô số
Cả thầy năm trăm,
Nghe lời Phật dạy
Đều cùng nhất tâm
Phát Đại Bồ-đề

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Lập lời thề nguyện.
Bấy giờ Đức Phật
Bảo ngài A-nan
Nay ông lắng nghe
Những lời ta nói,
Công hạnh Bồ-tát
Chẳng thể nghĩ bàn
Trí tuệ cao tột
Đầy đủ phương tiện.
Bồ-tát Ái Tác
Thường phát lời nguyện
Nữ nhân thấy tôi
Nếu khởi lòng dục
Liên lìa khỏi thân
Đối với thân nữ
Biến thành thân nam
Vì người tôn kính
Quán thân La-hán
Oai đức như vậy.
Nếu phạm phi pháp
Bị đọa ác đạo
Hành Đại sĩ đó
Phá hoại chúng ma
Khiến kia sinh Thiên
Được làm trời, người.
Nay Thiên tử ấy
Lại cúng dường ta
Phát lòng cung kính
Chánh hướng Bồ-đề
Cúng dường như thế
Vô lượng Thế Tôn
Như Lai thành Phật
Hiệu là Thiện Giác
Cùng năm trăm người
Hướng đến Bồ-đề
Cũng sẽ thành Phật
Là Thầy Trời Người
Phật có oai đức
Chẳng phải nữ nhân
Chẳng hai, chẳng ba
Vô lượng trăm ngàn
Na-do-tha ức
Thấy Ái Tác kia
Khởi tâm dâm dục
Sau khi mạng chung

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

*Biến thành nam tử.
Đại Dược y vương
Tên gọi như thế
Chính là Bồ-tát
Tuy không tôn kính
Hay khiến tâm dục
Còn được hỷ lạc
Hướng là Bồ-tát
Hết lòng cung kính.*

